

13

Rzeźba Luczniczki

Niegdyś "Luczniczka" stała na placu Teatralnym, na skwerze obok nieistniejącego już Teatru Miejskiego, budząc oburzenie co bardziej pruderyjnych bydgoszczan. Dziś kameralny posąg „Luczniczki”, wyniesiony do roli jednego z symboli Bydgoszczy, stoi vis-à-vis Teatru Polskiego w parku im. Jana Kochanowskiego. Posąg jest dziełem berlińskiego artysty Ferdynanda Lepckego (1866-1909) stworzonym zapewne w 1908 r. Zamożny bankier żydowskiego pochodzenia Louis Aronsohn zakupił ją w 1910 r. i od tamtego czasu zachwyca kolejne pokolenia bydgoszczan i turystów.

18

Pomnik Mikołaja Kopernika

Na skwerze niedaleko Filharmonii Pomorskiej ułożone zostały elipsy z kamienia naturalnego, na których krążą poszczególne planety. W sposób symboliczny umieszczono tam: Słońce, Merkury, Wenus, Ziemię z księżycem, Mars, Jowisz i Saturn. Takie zagospodarowanie terenu ma podkreślić odkrycie Mikołaja Kopernika dotyczące miejsca ziemi i słońca we wszechświecie. Rzeźba, symbolizująca postać wielkiego astronoma, waży 864kg i mierzy 4,57m wysokości. Ta lekka w swej formie metalowa konstrukcja przestrzenna autorstwa Marii Chudoba - Wiśniewskiej od lat pobudza w przechodniach wyobraźnię nietypowym wizerunkiem Mikołaja Kopernika. Najczęściej inspirowuje, a czasami bywa niezrozumiała dla odbiorców.

19

Mural "Piotruś Pan"

Ten największy i najbardziej znany z bydgoskich murali namalowany został latem 2009 roku. W okolicy znajdziecie wiele innych ciekawych przykładów wielkoformatowych grafik.

20

Bazylika

Bazylika Mniejsza pw. św. Wincentego a'Paulo została wzniesiona w latach 1925 – 1968, a wnętrza wykończono w 1978 roku. To największa świątynia w Bydgoszczy, a zarazem jedna z największych w Polsce.

21

Dzielnica Muzyczna

W latach 70. XX wieku z inicjatywy dyrektora Filharmonii Pomorskiej Andrzeja Szwabego rozpoczęto tworzenie, tak zwanej, dzielnicy muzycznej. Park i okolice Filharmonii Pomorskiej sukcesywnie upiększono rzeźbami kompozytorów i wirtuozów (m.in. F. Chopina, I. Paderewskiego, S. Moniuszki, H. Wieniawskiego, G. Bacewicz).

22

Śluza Miejska

Śluza została zbudowana w ramach przebudowy Kanału Bydgoskiego z lat 1908–1915, zastępując starą konstrukcję, która przysparzała wielu problemów. Jest to śluza jednokomorowa o konstrukcji dokowej o wymiarach 57,4 na 9,6 m i wysokości podnoszenia na poziomie 3,33 m. Śluzowanie tutaj trwa około 10 minut. W latach 2015-2016 przeprowadzono generalny remont śluzy.

Pobierz bezpłatny mobilny przewodnik po Bydgoszczy, a w nim:

- trasy zwiedzania
- ciekawe miejsca
- gry miejskie
- kalendarz wydarzeń
- rozkład jazdy komunikacji miejskiej

Miasto Bydgoszcz | 2021

Bydgoskie Centrum Informacji
ul. Batorego 2, 85-104 Bydgoszcz
tel. 52 340 45 50 | www.visitbydgoszcz.pl

Dookoła Śródmieścia

1

Klaryski

Wybierając się w trasę po śródmieściu, warto rozpocząć ją od Kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (potocznie zwany kościołem Klarysek), w którym kiedyś mieścił się klasztor siostr klarysek, prowadzących szpitalny przytułek. Do wnętrza kościoła prowadzi neorenesansowy portal (1925 r., projekt: Stefan Cybichowski). Z wieży zegarowej codziennie o godzinie 12:00, 15:00 oraz 18:00 jest odgrywany hejnał miasta, który został skomponowany z okazji 600-lecia nadania praw miejskich Bydgoszczy.

6

Kościół pw. św. Piotra i Pawła

Zaprojektowany przez berlińskiego architekta Fryderyka Adlera. Kamień węgielny został wmurowany w 1872 r. Kościół, dawniej ewangelicki, aktualnie katolicki, zbudowany został na planie krzyża łacińskiego. W wystroju przestronnego wnętrza uwagę przyciągają witraże w prezbiterium, wykonane w Cesarskim Instytucie Witrażowym w Berlinie, ufundowane przez cesarza Wilhelma I.

7

Pl. Wolności 1

Zwieńczeniem placu Wolności od strony północnej jest kamienica uznawana bardzo często za najpiękniejszą w mieście. Wyróżnia ją wieża z baniastym hełmem. Narożny, eklektyczny budynek o bogatym detalu architektonicznym to dzieło najwybitniejszego z bydgoskich budowniczych Józefa Święcickiego.

8

Fontanna „Potop”

Ten efektowny wodotrysk, autorstwa Ferdynanda Lepckiego stanął w tym miejscu w 1904 r., w ówczesnym ogrodzie Regencji Bydgoskiej. W dużym basenie z czerwonego piaskowca artysta umieścił kompozycję nawiązującą do biblijnego potopu. Fontanna w obecnej formie została zaprojektowana i wykonana przez Michała Pronobisa oraz Jacka Guzere.

2

Gdańska 5

Budynek przebudowany przez Rudolfa Kerna, który wprowadził dekorację przywołującą formy berlińskiej secesji z fryzem zdobionym stylizowanymi łabędziami. Do niedawna funkcjonowała tu, czynna nieprzerwanie od 1853 roku, "Apteka pod Łabędziem". Dziś trwa jej adaptacja na cele muzeum farmacji. W kamienicy mieści się również Bydgoskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu.

3

Gdańska 15

(Dom Towarowy „Jedynak”)

Przy ul. Gdańskiej 15, u zbiegu z ul. Dworcową, znajduje się dom towarowy z lat 1910-1911 autorstwa Otto Waltera z Berlina. Gmach wzniesiono w stylu modernistycznym, nawiązującym do rozwiązań architektonicznych berlińskich i paryskich domów towarowych. W Bydgoszczy był pierwszym budynkiem, w którym zastosowano nowoczesną konstrukcję z żelazbetonu.

4

Gdańska 17

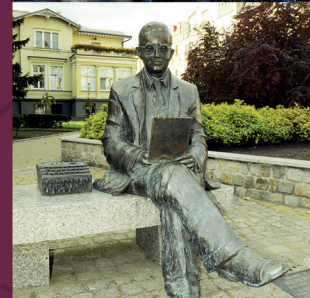
Na rogu z ul. Pomorską znajduje się najstarsza w tym rejonie dwupiętrowa kamienica z 1852 r. (proj. B. Brinkmann) zwieńczona krenelazem, przypominająca warowny zamek.

5

Hotel Pod Orłem

Wybudowany w latach 1892-1894 – budynek o neobarokowych formach nadanych mu przez J. Święcickiego. Gdy zajrzemy do wnętrza, zobaczymy pełen przepychu hol ze sztukateriami, witrażami i złożonymi kutymi balustradami. W 1921 roku w tym hotelu zatrzymał się na kilkugodzinny odpoczynek Józef Piłsudski.

9

Ławeczka Mariana Rejewskiego

Pomnik (autorstwa Michała Kubiaka) sławnego matematyka i kryptologa, który podczas II wojny światowej przyczynił się do złamania szyfru niemieckiej maszyny szyfrującej „Enigma”.

10

Gdańska 48, Willa „Flora”

Zawdzięcza swoje imię nieistniejącej obecnie polichromii zdobiącej loggię. Obiekt zaprojektował berliński architekt Heinrich Seeling. Wybudowana w 1898 r. willa jest jednym z najpiękniejszych bydgoskich przykładów nurtu malowniczego w architekturze końca XIX w.

11

Gdańska 50, Siedziba Radia PiK

Budynek powstał w latach 1900-1902 (projekt: Hildebrandt z Berlina) dla Wilhelma Blumwego, ówczesnego właściciela Fabryki Obrabiarek do Drewna. Autor nadał rezydencji formy renesansowe zainspirowane znaną Villa Rotonda Andrea Palladio w Vincenzy. Od 1930 r. mieścił się tu Dom Klubu Polskiego, a w latach II wojny światowej siedziba NSDAP. 1 maja 1945 r. nadano stąd pierwszą polską audycję radiową po II wojnie światowej.

12

Ulica Cieszkowskiego

Chcąc zobaczyć dobrą architekturę warto na chwilę wejść w ulicę Cieszkowskiego, wytyczoną i zabudowaną reprezentacyjnymi kamienicami zaledwie w ciągu 10 lat (1894-1904). Czuwa nad nią rzeźba halabardnika umieszczona na narożniku domu nr 22 (1898 r., projekt: F. Weidner).

Opis opracowany na podstawie OSM ©OpenStreetMap, Open Database License